

**Procedura
zgłoszeń wewnętrznych naruszeń prawa i podejmowania działań następczych oraz
ochrony osób dokonujących zgłoszeń
w Instytucie Chemii Fizycznej PAN
z siedzibą w Warszawie**

**§ 1
Postanowienia Ogólne**

1. Niniejsza procedura zgłoszeń wewnętrznych naruszeń prawa i podejmowania działań następczych oraz ochrony osób dokonujących zgłoszeń w Instytucie Chemii Fizycznej PAN z siedzibą w Warszawie (dalej „Procedura”) określa zasady zgłaszania naruszeń prawa oraz zasady postępowania ze zgłoszeniami, w szczególności:
 - 1) katalog naruszeń podlegających zgłoszeniu,
 - 2) sposób zgłaszania nieprawidłowości;
 - 3) sposób ochrony zgłaszającego.
2. Procedura obowiązuje wszystkich pracowników Instytutu Chemii Fizycznej PAN.
3. Przed dopuszczeniem nowozatrudnionego pracownika do pracy należy zapoznać go z treścią niniejszej Procedury.

**§ 2
Definicje**

Ileokroć w Procedurze jest mowa o:

- 1) Instytucie – należy przez to rozumieć Instytut Chemii Fizycznej PAN w Warszawie;
- 2) Sygnaliście – należy przez to rozumieć osobę, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą;
- 3) Pracownikowi – należy przez to rozumieć pracownika w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks Pracy oraz pracownika tymczasowego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1563);
- 4) Zgłoszeniu – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne zgłoszenie wewnętrzne (przekazane Instytutowi) przekazane zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o ochronie sygnalistów z dnia 14 czerwca 2024 r. (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz.928) (dalej „Ustawa”) i Procedurze;

- 5) działaniu następczym – należy przez to rozumieć działanie podjęte przez Instytut w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia, w szczególności przez prowadzenie postępowania wyjaśniającego, wszczęcie kontroli bądź innego działania na podstawie przepisów prawa lub , działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych ;
- 6) informacji o naruszeniu prawa – należy przez to rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w Instytucie, w którym sygnalista uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacjach poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym sygnalista utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa;
- 7) kontekście związanym z pracą – należy przez to rozumieć przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w Instytucie lub na jego rzecz, w ramach których uzyskano informacje o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
- 8) działaniu odwetowym – należy przez to rozumieć bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę sygnaliście, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko Sygnaliście;
- 9) informacji zwrotnej – należy przez to rozumieć przekazaną sygnaliście informację na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań;
- 10) osobie, której dotyczy zgłoszenie – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana;
- 11) osobie powiązanej z sygnalistą – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub osobę najbliższą

sygnalisty w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r. poz.17);

- 12) osobie pomagającej w dokonaniu zgłoszenia - należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która pomaga sygnaliście w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
- 13) Komisji – należy przez to rozumieć podmiot odpowiedzialny za rozpatrywanie Zgłoszeń i prowadzenie postępowań wyjaśniających;
- 14) Koordynatorze ds. Zgłoszeń Wewnętrznych – należy przez to rozumieć osobę powołaną i odpowiedzialną za wdrożenie i stosowanie Procedury, podlegającą bezpośrednio Dyrektorowi Instytutu oraz uprawnioną do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych.

§ 3 **Zgłaszanie Naruszeń**

1. Zgłoszenie może być dokonane przez Sygnalistę tj.:
 - 1) pracownika lub byłego pracownika Instytutu;
 - 2) osobę ubiegającą się o zatrudnienie w Instytucie, która uzyskała informację o naruszeniu prawa w procesie rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy o pracę;
 - 3) osobę świadczącą pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej;
 - 4) osobę świadczącą pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej;
 - 5) doktoranta;
 - 6) stażystę;
 - 7) wolontariusza.
2. Przedmiotem zgłoszenia wewnętrznego mogą być działania lub zaniechania niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa dotyczące:
 - 1) korupcji;
 - 2) zamówień publicznych;
 - 3) usług, produktów i rynków finansowych;
 - 4) zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
 - 5) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
 - 6) bezpieczeństwa transportu;

- 7) ochrony środowiska;
 - 8) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
 - 9) bezpieczeństwa żywności i pasz;
 - 10) zdrowia i dobrostanu zwierząt;
 - 11) zdrowia publicznego;
 - 12) ochrony konsumentów;
 - 13) ochrony prywatności i danych osobowych;
 - 14) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
 - 15) interesów finansowych Unii Europejskiej;
 - 16) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
 - 17) konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela - występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w pkt 1-16.
3. Dane osobowe Sygnalisty oraz inne dane pozwalające na ustalenie jego tożsamości nie podlegają ujawnieniu, chyba że za wyraźną zgodą zgłaszającego.
 4. Zgłoszenie może być dokonane:
 - 1) pisemnie na adres Instytutu;
 - 2) za pomocą poczty elektronicznej na adres: adres e-mail: sygnalista@ichf.edu.pl;
 - 3) telefonicznie do Koordynatora Zgłoszeń Wewnętrznych (nr tel. 22 343 21 81) lub osobiście za pomocą bezpośredniego spotkania zorganizowanego w terminie 7 dni od dnia otrzymania zgłoszenia.
 5. Zgłoszenia anonimowe nie będą rozpatrywane.
 6. Zgłoszenie może być dokonane na wzorze zgłoszenia stanowiącego Załącznik nr 1 do Regulaminu.

§ 4 **Ochrona Sygnalisty**

1. Sygnalista podlega ochronie od momentu zgłoszenia pod warunkiem, że miał uzasadnione podstawy sądzić, że będąca przedmiotem zgłoszenia informacja o naruszeniu prawa jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia i że informacja taka stanowi informację o naruszeniu prawa.
2. Wobec Sygnalisty, nie mogą być podejmowane działania odwetowe.

3. Za działania odwetowe wobec Sygnalisty, jeżeli praca była, jest lub ma być świadczona na podstawie stosunku pracy, uznaje się działania, które naruszają lub mogą naruszyć prawa Sygnalisty, o ile zostały one podjęte w związku z dokonaniem zgłoszenia i nie były uzasadnione innymi okolicznościami leżącymi po stronie Sygnalisty, polegające w szczególności na:
- a. odmowie nawiązania stosunku pracy,
 - b. wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy;
 - c. niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarciu umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony - w przypadku gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;
 - d. obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę;
 - e. wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu;
 - f. pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń;
 - g. przeniesieniu na niższe stanowisko pracy;
 - h. zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych;
 - i. przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty;
 - j. niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
 - k. negatywnej ocenie wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy;
 - l. nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
 - m. przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu;
 - n. mobbingu;
 - o. dyskryminacji;
 - p. niekorzystnym lub niesprawiedliwym traktowaniu;
 - q. wstrzymaniu udziału lub pominięciu przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe;

- r. nieuzasadnionym skierowaniu na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne, chyba że przepisy odrębne przewidują możliwość skierowania pracownika na takie badania;
 - s. działaniu zmierzającym do utrudnienia znalezienia w przyszłości pracy w danym sektorze lub w danej branży na podstawie nieformalnego lub formalnego porozumienia sektorowego lub branżowego;
 - t. spowodowaniu straty finansowej, w tym gospodarczej, lub utraty dochodu;
 - u. wyrządzeniu innej szkody niematerialnej, w tym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia sygnalisty.
4. Za działania odwetowe z powodu dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego uważa się także próbę lub groźbę zastosowania środka określonego w ust. 3 powyżej.
 5. Sygnalista dokonujący Zgłoszenia w złej wierze nie podlega ochronie opisanej w Procedurze.
 6. Za zgłoszenie w złej wierze, o którym mowa w ust. 5 uznaje się dokonanie zgłoszenia o naruszeniu, które nie miało miejsca lub podanie w zgłoszeniu nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji, jeżeli Sygnalista dokonując zgłoszenia wiedział o tym, że dane naruszenie nie miało miejsca, lub że podane przez Sygnalistę w zgłoszeniu informacje są nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd.
 7. Utrudnianie dokonywania Zgłoszenia, podejmowanie działań odwetowych wobec Sygnalisty, naruszenie obowiązku zachowania poufności danych Sygnalisty, dokonanie zgłoszenia nieprawdziwego, lub wprowadzającego w błąd, może stanowić podstawę odpowiedzialności na podstawie przepisów prawa pracy lub innych właściwych przepisów prawa.
 8. Instytut stosuje rozwiązania techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę danych Sygnalisty - w tym przechowywanie danych osobowych Sygnalisty oddzielnie od dokumentu lub innego nośnika informacji obejmujących zgłoszenie, włączając w to, w odpowiednim przypadku, usunięcie z treści dokumentu lub innego nośnika informacji niezwłocznie po ich otrzymaniu wszystkich danych osobowych zgłaszającego.
 9. Instytut, po otrzymaniu zgłoszenia, może w celu jego weryfikacji oraz podjęcia działań następczych zbierać i przetwarzać dane osobowe osoby, której dotyczy zgłoszenie, nawet bez jej zgody.

§ 5
Koordinator ds. Zgłoszeń i Komisja

1. Podmiotem upoważnionym do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych jest Koordynator ds. Zgłoszeń Wewnętrznych.
2. Podmiotem odpowiedzialnym za dalsze rozpatrywanie Zgłoszeń i prowadzenie postępowań wyjaśniających jest Komisja.
3. Komisja składa się z trzech członków wyznaczonych każdorazowo przez Dyrektora Instytutu (albo Przewodniczącego Rady Naukowej, jeśli Zgłoszenie dotyczy Dyrektora) na wniosek Koordynatora ds. Zgłoszeń Wewnętrznych.
4. Członkiem Komisji może być wyłącznie Pracownik Instytutu.
5. Komisja wybiera ze swojego grona Przewodniczącego.
6. Komisja uprawniona jest do zaangażowania - na potrzeby postępowania wyjaśniającego - niezależnego konsultanta, o ile w ocenie Komisji, wiedza, doświadczenie i kompetencje danej osoby mogą być niezbędne do należytego rozpatrzenia Zgłoszenia, przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego lub podjęcia działań następczych.
7. Członkiem Komisji nie może być osoba, której dotyczy Zgłoszenie, osoba będąca bezpośrednim przełożonym Sygnalisty, który dokonał Zgłoszenia, ani osoba bezpośrednio podlegająca Sygnaliście.
8. Każdy z członków Komisji, w sytuacji zaistnienia okoliczności mogących rzutować na jego bezstronność i obiektywność w postępowaniu wyjaśniającym, do prowadzenia którego został wyznaczony, ma obowiązek wnioskować do Dyrektora Instytutu (albo Przewodniczącego Rady Naukowej, jeśli Zgłoszenie dotyczy Dyrektora) o wyłączenie. W przypadku uwzględnienia wniosku, Dyrektor Instytutu (albo Przewodniczący Rady Naukowej, jeśli Zgłoszenie dotyczy Dyrektora) wyznaczy inną osobę w miejsce osoby wyłączonej.

§ 6
Rozpatrywanie Zgłoszeń

1. Po otrzymaniu Zgłoszenia, Komisja dokonuje jego weryfikacji celem ustalenia, czy informacje w nim zawarte umożliwiają właściwe jego rozpatrzenie.

2. Komisja dokonuje weryfikacji zasadności Zgłoszenia w oparciu o właściwe przepisy prawa powszechnie obowiązującego, oraz obowiązujące w Instytucie regulacje, procedury i standardy etyczne.
3. Jeżeli Zgłoszenie zawiera informacje pozwalające na przeprowadzenie weryfikacji jego zasadności, a ponadto, jeżeli na podstawie okoliczności wskazanych w Zgłoszeniu zachodzi prawdopodobieństwo wystąpienia Naruszenia, Komisja wszczyna postępowanie wyjaśniające.
4. Komisja może podjąć decyzję o odstąpieniu od przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, jeżeli:
 - 1) zgłoszenie nie zawiera informacji niezbędnych do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego i niemożliwe jest ich uzyskanie;
 - 2) zgłoszenie dotyczy naruszenia nie objętego Ustawą (sprawa nie podlega niniejszej procedurze);
 - 3) sprawa była już wyjaśniana;
 - 4) wystarczające jest inne działanie następcze.

Komisja rozpatruje Zgłoszenie i podejmuje działania następcze bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania Zgłoszenia.

5. Postępowanie wyjaśniające prowadzone jest w sposób obiektywny, bezstronny i poufny.
6. W toku postępowania wyjaśniającego, Komisja może wezwać na swoje posiedzenie Pracowników, którzy w ocenie Komisji mogą posiadać wiedzę o okolicznościach wskazanych w Zgłoszeniu. Pracownicy mają obowiązek stawiać się na każde wezwanie Komisji i są zobowiązani udostępnić Komisji żądane przez nią informacje i dokumenty.
7. Komisja może prowadzić korespondencję z Sygnalistą, w tym występować o dodatkowe informacje celem pełnego wyjaśnienia okoliczności podanych przez niego w Zgłoszeniu.
8. Po rozpatrzeniu i ewentualnym uzupełnieniu okoliczności wskazanych w Zgłoszeniu, Komisja sporządza protokół zawierający wnioski końcowe dotyczące:
 - 1) uznania Zgłoszenia za zasadne i wydania rekomendacji co do działań następczych, które mogą mieć charakter działań m.in. naprawczych, dyscyplinujących i zapobiegawczych. W razie potrzeby, Komisja przedstawi rekomendacje dot. dokonania przez Instytut

zawiadomienia organów lub instytucji zewnętrznych, odpowiednich dla danego rodzaju naruszenia;

- 2) uznania Zgłoszenia za niezasadne.
9. Przyjęte przez Komisję i ujawnione w protokole wnioski końcowe winny zawierać w szczególności decyzję Komisji o uznaniu Zgłoszenia za zasadne lub niezasadne wraz z jej uzasadnieniem oraz rekomendowane przez Komisję działania następcze.
10. W przypadku uznania Zgłoszenia za zasadne, Przewodniczący Komisji przekazuje informację o wynikach postępowania wyjaśniającego do Dyrektora Instytutu oraz Koordynatora ds. zgłoszeń wewnętrznych, celem wdrożenia rekomendowanych przez Komisję działań następczych.
11. Informacja na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań przekazywana jest przez Przewodniczącego Komisji Sygnaliście w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od daty dokonania Zgłoszenia.

§ 7 **Rejestr Zgłoszeń**

1. Koordynator ds. Zgłoszeń Wewnętrznych prowadzi Rejestr Zgłoszeń, w którym dokonuje rejestracji wszystkich Zgłoszeń, w tym zgłoszeń anonimowych.
2. Koordynator ds. Zgłoszeń Wewnętrznych w terminie 7 dni od otrzymania Zgłoszenia wysyła potwierdzenie przyjęcia Zgłoszenia według wybranego przez Sygnalistę sposobu kontaktu zwrotnego, chyba że zgłaszający nie podał adresu, na który należy przekazać potwierdzenie.
3. Rejestr Zgłoszeń Wewnętrznych zawiera następujące informacje:
 - 1) numer zgłoszenia;
 - 2) przedmiot zgłoszonego naruszenia prawa;
 - 3) dane osobowe Sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, niezbędne do identyfikacji tych osób;
 - 4) adres do kontaktu Sygnalisty
 - 5) datę dokonania Zgłoszenia;
 - 6) informację o podjętych działaniach następczych;

- 7) datę zakończenia sprawy.
4. Rejestr ma charakter poufny. Administratorem danych zawartych w Rejestrze Zgłoszeń jest Instytut.
5. Dane w Rejestrze Zgłoszeń są przechowywane przez okres 3 lat licząc od dnia przyjęcia Zgłoszenia.
6. Wzór Rejestru Zgłoszeń Stanowi Załącznik nr 2 do regulaminu.

§ 8

Zgłoszenia zewnętrzne

1. Szczegółowa procedura przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych uregulowana jest w *Rozdziale 4 „Zgłoszenia zewnętrzne”* Ustawy. Zgłoszenie takie może w każdym przypadku nastąpić również do Rzecznika Praw Obywatelskich lub organu publicznego z pominięciem procedury przewidzianej w niniejszym regulaminie, a także w stosownych przypadkach do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej.
2. Zgłaszający może dokonać zgłoszenia zewnętrznego bez uprzedniego dokonania zgłoszenia wewnętrznego.
3. Zgłoszenie dokonane do Rzecznika Praw Obywatelskich lub organu publicznego bezpośrednio, z pominięciem zapisów niniejszej Procedury, nie skutkuje pozbawieniem zgłaszającego ochrony.

§ 9

Postanowienia końcowe

1. Przepisy regulaminu stosuje się odpowiednio do osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia oraz osoby powiązanej z sygnalistą.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszą Procedurą stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. z 2024 r. poz. 928).

Procedura konsultowana
w trybie art. 24 ust. 3
Ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r.
o ochronie sygnalistów (Dz. U. 2024 poz. 928)

Załącznik 1 do Procedury

FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY

- 1) Imię i nazwisko:
- 2) Adres e-mail:
- 3) Telefon:
- 4) Preferowana forma kontaktu zwrotnego (mail, telefon, kontakt osobisty):
- 5) Dane osoby, której dotyczy zgłoszenie:
- 6) Przedmiot zgłoszonego naruszenia prawa:
- 7) Opis kontekstu związanego z pracą, który umożliwił dostrzeżenie zgłaszanego naruszenia:
- 8) Kontekst wystąpienia zdarzenia (czas, miejsce, okoliczności, ew. świadkowie):
- 9) Dodatkowe uwagi/informacje:
- 10) Załączniki:

Załącznik 2 do Procedury

Rejestr Zgłoszeń Wewnętrznych

Lp.	Nr zgłoszenia	Data zgłoszenia	Przedmiot naruszenia prawa	Podjęte działania następcze	Dane Sygnalisty. Dane osoby, której dotyczy zgłoszenie.	Adres do kontaktu Sygnalisty	Data zakończenia sprawy